

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 21/07-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. marca 2007 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. M., CSc., P., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 19 C 11/04 z 21. novembra 2005, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6 Co 21/06 z 9. novembra 2006 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 T 2/05 z 8. marca 2006, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. M., CSc., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. februára 2007 doručená sťažnosť Ing. J. M., CSc., P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol k dohovoru“) rozsudkom

Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 19 C 11/04 z 21. novembra 2005, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Co 21/06 z 9. novembra 2006 a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 T 2/05 z 8. marca 2006.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že na základe zmlúv o tichom spoločenstve poskytol spoločnosti C., s. r. o., B. (ďalej len „C., s. r. o.“) svoje finančné prostriedky v sume 759 950,50 Sk. Súčasťou predmetných zmlúv boli zmenky na vyplatenie jeho vkladov a zmluvne dohodnutých výnosov. K plneniu zo strany C., s. r. o. však nedošlo, čím sťažovateľovi vznikla škoda z dôvodu nevyplatených vkladov a výnosov v ním uvedenej výške celkom 1 329 912,50 Sk s „ušlými úrokmi“ od 17. marca 2001.

Sťažovateľ namieta, že štátne orgány Slovenskej republiky, konkrétne Ministerstvo financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo financií“), Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“) a Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“), proti ktorým 9. marca 2004 podal okresnému súdu žalobu o náhradu škody, v rámci svojich zákonných povinností nevenovali dostatočnú pozornosť pôsobeniu tzv. nebankových subjektov na trhu, pričom vedeli, že ich podnikanie je v rozpore s platným právnym poriadkom Slovenskej republiky.

Podľa tvrdenia sťažovateľa mali uvedené štátne orgány moc účinne zasiahnuť aj proti trestnej činnosti C., s. r. o. Ak by štátne orgány v tejto súvislosti včas a účinne zasiahli, nebolo by nikdy došlo k jeho zmluvným vzťahom s touto spoločnosťou. Preto v nedbanlivosti a v nečinnosti uvedených štátnych orgánov vidí príčinu vzniku svojej majetkovej škody.

Okresný súd však rozsudkom sp. zn. 19 C 11/04 z 21. novembra 2005 žalobu sťažovateľa proti Slovenskej republike zastúpenej ministerstvom financií, ministerstvom vnútra a ministerstvom spravodlivosti zamietol. Sťažovateľom napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa krajský súd rozsudkom sp. zn. 6 Co 21/06 z 9. novembra 2006 potvrdil. Predmetný rozsudok odvolacieho súdu bol sťažovateľovi doručený 11. januára 2007.

V máji 2006 bol sťažovateľovi doručený aj rozsudok krajského súdu sp. zn. 2 T 2/05 v trestnej veci proti bývalému a súčasnému konateľovi C., s. r. o. Keďže v tomto trestnom konaní súd nepripustil poškodených (447 tichých spoločníkov, medzi nimi aj sťažovateľa) do konania a o náhrade ich škody ani nerozhodoval, sťažovateľ podal 11. mája 2006 proti predmetnému rozsudku odvolanie.

Sťažovateľ v tejto súvislosti namieta, že *„rozsudkami uvedených súdov SR som bol zbavený svojho majetku, t. j. mojich vkladov do C., s. r. o. v prospech tejto zločineckej organizácie a na pojednávaní v trestnej veci 2 T 2/05 mi bolo znemožnené uplatniť si náhradu mojej škody, ktorá mi vznikla trestnou činnosťou konateľov C., s. r. o. Tieto skutočnosti sú v rozpore s Ústavou SR, zákonmi SR i medzinárodným právom“*.

Sťažovateľ tvrdí, že označenými rozsudkami krajského súdu a okresného súdu bol zbavený svojho majetku, ktorým sú jeho vklady do C., s. r. o. Táto skutočnosť je v rozpore so zákonmi Slovenskej republiky, s čl. 46 ods. 3 ústavy a s čl. 1 dodatkového protokolu k dohovoru.

Na základe tvrdení obsiahnutých v sťažnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd jeho sťažnosť prerokoval, zrušil rozsudky okresného súdu a krajského súdu a zaviazal ministerstvo financií, ministerstvo vnútra a ministerstvo spravodlivosti uhradiť mu sumu 759 950,50 Sk spolu so 17,6 % úrokom od 18. marca 2001 až do zaplatenia a trovami konania. Zároveň sťažovateľ požiadal ústavný súd o oslobodenie od súdnych poplatkov.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či sú splnené zákonom ustanovené podmienky pre jeho prijatie na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 3 ústavy každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu k dohovoru má každá fyzická osoba alebo právnická osoba právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Z obsahu sťažnosti a návrhu na rozhodnutie vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie čl. 46 ods. 3 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu k dohovoru rozsudkami okresného súdu a krajského súdu, ktoré mu nepriznali ochranu jeho majetku (vkladov) poškodeného v dôsledku nečinnosti a nesprávneho úradného postupu príslušných štátnych orgánov Slovenskej republiky vo vzťahu k pôsobeniu C., s. r. o., ako jednému z mnohých nebankových subjektov.

Ústavný súd konštatuje, že rozsudok okresného súdu sp. zn. 19 C 11/04 z 21. novembra 2005, ktorým bol návrh sťažovateľa o zaplatenie 759 950,50 Sk s príslušenstvom dôvodom náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom štátu a jeho orgánov zamietnutý, je rozhodnutím všeobecného súdu, o ktorom po využití príslušného riadneho opravného prostriedku (odvolania) rozhodoval krajský súd. Z toho vyplýva, že vo vzťahu k rozsudku okresného súdu sa uplatňuje princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu, a preto sťažnosť v tejto časti bolo treba odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

V súvislosti s namietaným rozsudkom krajského súdu sp. zn. 6 Co 21/06 z 9. novembra 2006 ústavný súd pripomína, že podľa svojej konštantnej judikatúry nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02). Inými slovami, právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, ak je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve.

Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených listinných dôkazov vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľa s právnym názorom všeobecného súdu (krajského súdu ako odvolacieho súdu), teda so spôsobom ako interpretoval a aplikoval príslušné zákonné ustanovenia, a s hodnotením skutkového stavu vo veci sťažovateľa.

Krajský súd ako odvolací súd sa stotožnil so záverom prvostupňového súdu, že *„nie je daná zodpovednosť štátu zastúpeného ústrednými orgánmi štátnej správy v zmysle*

ustanovenia § 18 zákona č. 58/1969 Zb. Predpokladom vzniku tejto zodpovednosti je nesprávny úradný postup štátu, v príčinnej súvislosti s ktorým vznikla škoda. Činnosť, resp. nečinnosť štátnych orgánov - ministerstiev financií, vnútra a spravodlivosti SR v súvislosti s tým, že spoločnosť C., spol. s r. o. nesplnila svoje zmluvné záväzky, ktoré mala voči navrhovateľovi, nemožno kvalifikovať ako nesprávny úradný postup. Medzi navrhovateľom a spoločnosťou C., spol. s r. o. vznikol na základe zmlúv o tichom spoločenstve súkromnoprávny vzťah, do ktorého štát zastúpený svojimi orgánmi nemohol zasahovať. Štát nemohol zasiahnuť do zmluvného vzťahu medzi navrhovateľom a spoločnosťou C., spol. s r. o. ani prostredníctvom zákona č. 385/1999 Z. z. o kolektívnom investovaní, pretože zo strany spoločnosti C., spol. s r. o. sa nejednalo o kolektívne investovanie, keďže táto obchodná spoločnosť nevykonávala činnosť, ktorú je podľa uvedeného zákona oprávnená vykonávať investičná alebo správcovská spoločnosť.

Odvolaací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že odporcovia za škodu nezodpovedajú ani v zmysle § 420 Obč. zák. v spojení s § 415 Obč. zák. (všeobecná prevenčná povinnosť) a v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku, v ktorom súd prvého stupňa presvedčivo vyložil, aké dôvody ho viedli k tomu, že zaujal toto stanovisko.

Navrhovateľovi treba dať za pravdu, že činnosť nebankových subjektov sprevádzala dlhodobá reklamná kampaň v médiách. V tejto súvislosti však treba uviesť, že táto skutočnosť sama osebe nezakladá zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Navrhovateľ mal napriek reklamnej kampani zachovať opatrnosť a bedlivosť, aká sa vyžaduje v súkromnoprávnom styku a pred investovaním svojich finančných prostriedkov si mal preveriť, či sa v prípade podnikania spoločnosti C., spol. s r. o. jedná o podnikanie v súlade s právnymi predpismi. Okrem toho, škoda navrhovateľovi nevznikla v dôsledku zavádzajúcej reklamy, ale v dôsledku toho, že spoločnosť C., spol. s r. o. si voči nemu nesplnila zmluvnú povinnosť“.

V okolnostiach prípadu ústavný súd konštatuje, že závery, ku ktorým dospel krajský súd rozhodujúci o odvolaní sťažovateľa proti zamietavému rozsudku súdu prvého stupňa, nie sú zjavne svojvoľné. Odvolaací súd preskúmal celkové skutkové okolnosti predmetu sporu - peňažného nároku uplatňovaného sťažovateľom z dôvodu náhrady škody spôsobenej

nesprávnym úradným postupom štátu a jeho orgánov, po právnej stránke ich posúdil z ústavného hľadiska akceptovateľným spôsobom a až na tomto základe dospel k záveru o vecnej správnosti prvostupňového rozhodnutia. Odôvodnenie rozsudku sp. zn. 6 Co 21/06 z 9. novembra 2006 predstavuje dostatočný základ pre jeho výrok, lebo odvolací súd vysvetlil, na základe akého skutkového stavu a právnych úvah rozhodol.

V takom prípade ústavný súd nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov všeobecného súdu (krajského súdu), ktorý preskúmal napadnutý rozsudok a odvolanie sťažovateľa, pričom dospel k záveru zhodnému so súdom prvého stupňa.

Ústavný súd vychádzajúc zo skutkových okolností, ktoré vyplynuli z predloženého rozhodnutia krajského súdu sp. zn. 6 Co 21/06 z 9. novembra 2006, ako aj z právnych východísk a záverov, o ktoré sa opiera, odmietol túto časť sťažnosti sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Pri prerokovaní tej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie označených práv rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 T 2/05 z 8. marca 2006 z dôvodu, že tento súd nepripustil poškodených (vrátane sťažovateľa) do konania a nerozhodol o náhrade škody, ústavný súd opätovne vychádzal z princípu subsidiarity vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy. Citované ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základného práva na ústavnom súde v prípade, ak mu túto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné sudy.

Zo sťažnosti, ako aj z jej príloh totiž vyplýva, že krajský súd rozsudkom sp. zn. 2 T 2/05 z 8. marca 2006 v trestnej veci proti obžalovaným konateľom C., s. r. o., M. B. a J. K. pre trestný čin podvodu a iné, ich uznal za vinných zo spáchania trestných činov podľa obžaloby a odsúdil ich na nepodmienečné tresty odňatia slobody. Poškodených tichých spoločníkov (medzi nimi aj sťažovateľa) však súd nepripustil do konania, a preto o náhrade škody ani nerozhodoval.

Z uvedeného dôvodu sťažovateľ podal proti predmetnému rozsudku krajského súdu odvolanie (podaním z 11. mája 2006). O odvolaní dosiaľ nebolo rozhodnuté.

Z uvedeného vyplýva, že námietka porušenia označených práv sťažovateľa v podobe odvolania proti rozhodnutiu krajského súdu bude predmetom rozhodovania odvolacieho súdu. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. marca 2007